

Gemeente Deventer, archeologisch beleidsadvies 692

Oostriklaan Bestemmingsplan

Adviesnummer: **758**

Auteur: drs.. A. Oosterwegel (adviseur ruimte en archeologie)
Namens Bevoegd gezag: drs. B. Vermeulen (Gemeentelijk Archeoloog)

Datum: 8-9-2015

Status:	definitieve versie		
	Naam:	Datum:	Paraaf:
Akkoord Auteur	A. Oosterwegel	8-9-2015	<i>A</i>
Akkoord Senior-Archeoloog	B. Vermeulen	10-9-2015	<i>BV</i>

Bestemmingsplangebied Oostriklaan

1. Inleiding

In deze toelichting wordt in algemene zin beschreven hoe het archeologiebeleid van de gemeente Deventer tot stand is gekomen. Ook worden de fysisch geografische en historische kenmerken van het gebied, die de basis vormen voor de archeologische verwachting, kort beschreven. In het bestemmingsplangebied heeft al veel archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Recentelijk heeft archeologisch onderzoek plaatsgevonden als voorbereiding op de werkzaamheden voor het nieuwe tracé van de Oostriklaan. De voor dit bestemmingsplan belangrijkste onderzoeksresultaten en de gevolgen voor de archeologische beleidswaarden komen in deze toelichting aan de orde.

Het bestemmingsplangebied omvat het plan voor een nieuw tracé van de Oostriklaan met een tunnel onder het spoor. Het bestemmingsplangebied wordt doorsneden door de spoorlijn Deventer-Almelo. In de beschrijving van het bestemmingsplangebied wordt een deel ten noorden van de spoorbaan en een deel ten zuiden van de spoorbaan onderscheiden.

2. Archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer

In 2006 is door Archeologie Deventer voor de gemeente Deventer een eerste archeologische verwachtingskaart opgesteld. De basis werd gevormd door beschikbare archeologische en historische data en een relatief hoogtemodel. Dit model hield in, dat alle hoge, droge en best bewoonbare delen van het landschap een hogere archeologische verwachtingswaarde kregen, en alle lage en moeilijk bruikbare delen een lagere verwachting. Het hoogtemodel werd gebaseerd op het door archeologisch onderzoek bewezen gegeven, dat hoge en droge delen in het dekzandlandschap favoriete locaties waren voor bewoning en ander historisch landgebruik.

Hoewel de kaart op hoofdlijnen voldeed, was hierin een aantal zwakke punten aanwijsbaar. Vooral fysisch geografisch was de kaart aan een verbeterslag toe. In 2013 is daarom in opdracht van de gemeente door RAAP¹ een nieuwe archeologische verwachtingskaart ontwikkeld. Hierin zijn recente archeologische en historische onderzoeksgegevens meegenomen. Ook is nieuw onderzoek verricht naar geomorfologie en de locatie van historische erven. Parallel aan het ontwikkelingstraject van de nieuwe kaart zijn nieuwe verwachtingskaarten ontwikkeld voor respectievelijk landweren en sporen uit de Tweede Wereldoorlog.² De resultaten van deze deelstudies zijn door RAAP verwerkt in de nieuwe verwachtingskaart. De nieuwe kaart kent hierdoor meer detail op het gebied van geomorfologie en historische informatie, waardoor de archeologische verwachtingswaarden nauwkeuriger zijn.

De nieuwe archeologische verwachtingskaart vormt het uitgangpunt voor de archeologische beleidskaart.

¹ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013.

² Brokamp, 2013; Vermeulen, 2013.

3. Van verwachting naar beleid

3.1 Archeologiebeleid gemeente Deventer

In de archeologiewetgeving is vastgelegd dat de gemeenteraad beleid mag vaststellen dat recht doet aan de archeologische waarden maar waarbij nadrukkelijk ook de maatschappelijk-economische component mag worden meegewogen.

De archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer is vertaald in beleid, dat op 28 januari 2015 is vastgesteld. De gemeente heeft in het archeologiebeleid aangegeven op welke wijze rekening gehouden moet worden met mogelijke archeologische waarden in de bodem. Op de beleidskaart is voor elke locatie in de gemeente te zien welke archeologische regels van toepassing zijn.³

3.2 Diepte- en oppervlaktevrijstelling

Er zijn een aantal draaiknoppen gebruikt om dit beleid vorm te geven: diepte- en oppervlaktevrijstelling.

Dieptevrijstelling is de diepte tot waarop werkzaamheden zonder archeologische voorwaarden mogen worden uitgevoerd. Over het algemeen geldt een vrijstellingsdiepte van 0,5 meter. Alleen voor die locaties waar sporen zich naar alle waarschijnlijkheid direct onder maaiveld bevinden, wordt een diepte vrijstelling van slechts 0,3 m gehanteerd. Dit geldt voor de binnenstad en voor hele kwetsbare gebieden in het overige gebied van de gemeente.

De oppervlaktevrijstellingsgrens is in de wet op 100 m² gesteld. Hiervan kan echter onderbouwd naar boven en beneden worden afgeweken. Voor de binnenstad is deze grens aantoonbaar te ruim. Daarom worden voor de binnenstad verschillende, veelal striktere grenzen gehanteerd. In het overige gebied worden in veel gevallen juist ruimere vrijstellingsgrenzen toegepast. De onderbouwing van de gehanteerde vrijstellingsgrenzen is beschreven in het rapport *Onderbouwing vrijstellingsgrenzen Archeologie. Van verwachting naar beleid* dat is uitgegeven in de serie *Interne Rapportages Archeologie Deventer (=IRAD) 74*.⁴ Voor een gedetailleerde onderbouwing van de vrijstellingsgrenzen die gehanteerd worden in dit bestemmingsplan wordt verwezen naar deze rapportage.

3.3 Beleidskaart

De beleidskaart van de gemeente Deventer kent acht verschillende waarden die lopen van waarde 0 tot 7.

³ Vermeulen, 2015.

⁴ Vermeulen, 2015.

Regime	≥ 0 m2	> 5 m2	> 10 m2	> 40 m2	> 100 m2	> 200 m2	> 500 m2	> 1000m2	> 2500 m2	> 10000 m2	Diepte Vrijstelling
Waarde 0	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	n.v.t.
Waarde 1	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	0,5 m
Waarde 2	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 3	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 4	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 5	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 6	Geen	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 7	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m

Waarde 0 zijn gebieden waar geen rekening (meer) hoeft te worden gehouden met archeologische resten, omdat de bodem volledig is verstoord. De overige waarden zijn gebaseerd op de kans dat archeologische resten worden gevonden. Bij waarde 1 is de kans op archeologische resten het kleinst. Bij waarde 7 is die kans het grootst. Bij een kleine kans kunnen meer werkzaamheden zonder archeologische voorwaarden worden uitgevoerd dan bij een grote kans.

In de tabel van de beleidskaart komen 3 soorten archeologische voorwaarden voor: *Onderzoek*, *Melding* en *Geen*.

Als de tabel *Onderzoek* voorschrijft, wordt eerst een bureaustudie uitgevoerd. Deze bureaustudie bepaalt of en in welke vorm onderzoek nodig is. *Melding* betekent dat aan de vergunning een meldingsplicht wordt verbonden. Dit betekent dat de werkzaamheden in gebieden met een meldingsplicht zijn vrijgegeven, op voorwaarde dat voorafgaand aan de werkzaamheden een melding wordt gedaan. *Geen* betekent dat geen voorwaarden worden gesteld.

De tabel met de beleidswaarden is vertaald in de regelgeving van dit bestemmingsplan. De beleidskaart vormt de basis voor de dubbelbestemmingen Waarde – Archeologie, zoals die in het bestemmingsplan zijn gehanteerd. De beleidswaarden zijn één op één vertaald naar de dubbelbestemmingen Waarde – Archeologie. Alleen daar waar recentelijk aanvullend onderzoek heeft plaatsgevonden dat nog niet in de beleidskaart is verwerkt, kan de dubbelbestemming Waarde – Archeologie afwijken. De resultaten van het aanvullend archeologisch onderzoek dat hieraan ten grondslag ligt zijn dan altijd opgenomen in de toelichting van het bestemmingsplan.

4. Geomorfologie en bodemkunde

De archeologische verwachting voor de gemeente Deventer is in hoge mate gebaseerd op de landschappelijke en bodemkundige context van bekende archeologische vindplaatsen. Hieronder staat een korte samenvatting van de fysisch geografische kenmerken van de gemeente Deventer. Een uitgebreide onderbouwing van de fysisch geografische bouwstenen van de archeologische verwachtingswaarden is te vinden in het RAAP- rapport 2571: ...*Die*

*plaatsen, welke in de Douwelijkolk verdrongen zijn... Fysisch- en historische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer.*⁵

4.1 Geomorfologie

Het natuurlijk landschap van de gemeente Deventer bestaat grotendeels uit dekzand. De basis van het landschap wordt gevormd door een Pleistoceen rivierlandschap. Als gevolg van opeenvolgende sedimentatie en erosie door afwisselend wind en water is in het pleniglaciaal (73.000 – 12.500 BP) een terrassenlandschap ontstaan. In het laat glaciaal (12.500 – 10.000 BP) is over dit terrassenlandschap als gevolg van (vaak lokale) verstuiving in de laatste ijstijd een pakket (jong) dekzand afgezet. Deze laag stuifzand vormde op de terrassen en in de oude rivierdalen kenmerkende ruggen en koppen, die goed geschikt waren voor akkerbouw. De overgang van een hoger naar een lager gelegen gebied (de flanken van de dekzandruggen) werd vaak gekozen als nederzettingslocatie. De lager gelegen delen zijn veel minder intensief gebruikt. Veelal waren deze gebieden als weide- of hooiland in gebruik en werden vaak pas in de volle of late middeleeuwen en nieuwe tijd bewoond. De dekzandruggen zijn al vanaf de prehistorie door mensen in gebruik.

Tijdens het laatste deel van de laatste ijstijd werd ook in het IJsseldal een grote hoeveelheid dekzand afgezet. Het gevolg was de vorming van een dekzandrug, die als waterscheiding ging fungeren. Hierdoor stond het noordelijke deel van de IJssel bij Deventer niet meer in contact met de Rijn en werd door het IJsseldal alleen water van lokale beken naar het noorden afgevoerd. In de loop der tijd vond vernatting plaats, omdat de beken in het IJsseldal die naar het zuiden afwaterden door overstromingen uit het riviereengebied naar het noorden werden gestuwd. Hierdoor ontstond uiteindelijk tussen 350 en 600 een doorbraak in de waterscheiding en vanaf dat moment was (weer) sprake van een grote rivier in het IJsseldal. Het tijdstip waarop de waterscheiding doorbrak, is nog onduidelijk. Duidelijk is wel dat er in de prehistorie en de Romeinse tijd geen grote rivier door het IJsseldal stroomde.

Vanaf het doorbreken van de waterscheiding tussen 350-600 n. Chr. tot het aanleggen van de dijken in de 14de eeuw stonden grote delen van het jonge dekzandlandschap onder invloed van de IJssel. De IJssel was een meanderende rivier, waarvan de hoofdgeul zich insneed in oudere lagen en zich bij het insnijden geleidelijk verplaatste. Hierdoor ontstond een brede stroomgordel met restgeulen. In perioden van hoog water trad de IJssel nog regelmatig buiten de oevers en de stroomgordel. Na de bedijking vanaf de 14de eeuw nam de invloed van de IJssel af, maar vonden nog wel af en toe dijkdoorbraken plaats. Achter de dijken hadden lokale beken nog veel invloed op het landschap.

Het bestemmingsplangebied

Het bestemmingsplangebied ligt op het noordoostelijke deel van de Colmschater enk. Deze dekzandrug behoort tot een keten van oostwest georiënteerde dekzandruggen en –plateaus, die door diverse beekdalen worden doorsneden. De keten strekt zich over een afstand van circa 14 km uit in oostelijke richting, vanaf de IJssel bij Deventer tot aan de buurschap Bathmen-Loo. Het dekzandlandschap in en om Deventer wordt gekenmerkt door een dik pakket zand (dekzand), dat alle oudere geologische lagen afdekt. Hierin hebben zich in de loop der tijd bodems ontwikkeld. Op de hoge en droge delen van het dekzandlandschap zijn in de middeleeuwen essen aangelegd: akkers die in regelmaat werden bemest met op heidevelden of in beekdalen gestoken plaggen. Deze vorm van bemesting werd eeuwenlang herhaald, wat

⁵ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013.

leidde tot ophoging van de akkers. Onder deze dikke akkerlagen zijn archeologische sporen vaak beschermd. Deze akkerlagen liggen ook in het bestemmingsplangebied. Aan de zuidkant ligt een deel van het bestemmingsplangebied op een hoge dekzandduin met plaggendek, die naar het noorden toe overgaat in een lage dekzandduin met plaggendek (afb. 1). Het grootste deel van het bestemmingsplangebied heeft een plaggendek (uitgezonderd de verstoorde delen). De rotonde in het noordelijk deel van het bestemmingsplan en de smalle strook van de verbinding van de Colmschaterstraatweg met de rotonde, bevinden zich in een lager gelegen beekdallandschap. De bodem bestaat hier uit meanderruggen en –geulen. Op delen van het beekdallandschap grenzend aan de dekzandduin is hier ook een plaggendek ontwikkeld, doordat de ontginning van de dekzandrug zich heeft uitgestrekt tot in het beekdallandschap. In het noordoosten van het bestemmingsplangebied bevindt zich, onder het wegdek van de Oostriklaan, een uitloper van een oostelijk gelegen dekzandvlakte.

4.2 Bodemkunde

Het bestemmingsplangebied ligt op een hoogte van 5,75-8,00 m + NAP in het noorden tot 7,75-8,00 m + NAP in het zuiden. Er is in bijna het gehele plangebied volgens de Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000, sprake van enkeerdgrond. Dergelijke bodems ontstaan door ophoging van akkers met mest of plaggen, waardoor een dik plaggendek ontstaat (dikker dan 50 cm).

De bodem onder de noordelijke delen van de Oostriklaan en de Colmschaterstraatweg bestaat uit beekerdgrond. Dit wijst op natte omstandigheden in relatief lager gelegen gebieden. Hier bemoeilijkte vroeger een sterk schommelende grondwaterspiegel het grondgebruik. Booronderzoeken in en net buiten het bestemmingsplangebied hebben vastgesteld dat de bodem in het gebied ten noorden van de aansluiting met de Oostriksweg te nat was voor bewoning.

4.3 Verwachting op basis van fysische geografie

Uit de archeologische onderzoeken die in de gemeente Deventer zijn uitgevoerd, kunnen op grond van geomorfologische en geologische kenmerken en de bodemgesteldheid verschillende landschappen worden onderscheiden die ieder een eigen ontwikkeling en bewoningsmogelijkheden hebben gekend. De nieuwe verwachtingskaart heeft dan ook een sterke fysisch geografische basis, die recht doet aan de complexiteit van de ontstaansgeschiedenis van het landschap. De archeologische verwachtingskaart laat zien dat archeologische resten niet willekeurig over een gebied zijn verspreid, maar gerelateerd zijn aan bepaalde landschappelijke kenmerken of eigenschappen.

Binnen het landschap van de gemeente Deventer zijn geomorfogenetisch/ bodemkundig karakteristieke eenheden onderscheiden die zijn verdeeld over zeven geomorfologische hoofdeenheden.⁶ Aan alle geomorfogenetische eenheden is een profieltype gekoppeld. In dit profieltype zijn de verwachte sporendichtheid en de verwachte diepteligging van het archeologisch niveau en daarmee de mate van conservering meegenomen. Deze profieltypen zijn ingedeeld in een aantal verwachtingswaarden. Onder archeologische verwachting wordt de kans op het voorkomen van archeologische resten verstaan. Meer specifiek zegt een

⁶ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013.

archeologische verwachting iets over de *relatieve dichtheid* waarin archeologische resten (vondst- en/of spoorcomplexen) binnen een landschappelijke eenheid kunnen voorkomen.

Op basis van geomorfogenetische kenmerken zijn drie verwachtingszones onderscheiden: zones met een hoge, middelmatige en lage verwachte dichtheid aan archeologische resten.

4.4 Van fysisch geografische verwachting naar beleid

De gebieden die op de verwachtingskaart op basis van hun geomorfologische en bodemkenmerken een hoge, middelmatige of lage verwachting kennen, zijn op de beleidskaart opgenomen met respectievelijk beleidswaarde archeologie '3', '2' en '1'.

Beleidswaarde 3 - Hoge verwachtingswaarden

Dit betreft terreindelen waar op grond van landschappelijke kenmerken de hoogste dichtheid aan archeologische resten wordt verwacht (met name agrarische nederzettingen en grafvelden). Tot deze categorie moeten allereerst het hogere dekzandrelief, de rivierduinen en de hogere delen van de rivierterrasvlakte langs de IJssel worden gerekend.

Deze gebieden kunnen sporen en resten bevatten van menselijke activiteiten uit de prehistorie tot in de huidige tijd. Een deel van deze archeologische resten is in de loop van de middeleeuwen afgedekt geraakt met een pakket eerdgronden en/of stuifzand. Onder de afdekkende bovenlaag kunnen nog relatief ongeschonden archeologische resten schuilgaan. Het grootste deel van het bestemmingsplangebied (voor zover niet verstoord) valt in deze categorie.

Beleidswaarde 2 - Middelmatige verwachtingswaarden

In deze gebieden wordt een lagere dichtheid aan archeologische resten (vindplaatsen) verwacht dan in zones met een hoge verwachting. Het gaat vooral om gebieden die in overgangszones (van hoog naar laag) liggen of waar anderszins op grond van de landschappelijke context geen aanleiding is er een zwaarder archeologisch belang aan toe te kennen. Binnen deze laatste categorie moeten bijvoorbeeld de lage dekzandruggen worden gerekend die geïsoleerd voorkomen te midden van grotere dekzandvlakten. Deze beleidscategorie komt in het bestemmingsplangebied slechts voor op een heel klein gebied ten noorden van de spoorbaan.

Beleidswaarde 1 – Lage verwachtingswaarden

Het betreft hier gebieden waar de dichtheid aan archeologische resten op basis van fysisch kenmerken klein wordt geacht. Het gaat vooral om lager gelegen en van oudsher nattere gronden die gedurende langere tijd weinig aantrekkelijk waren om een bestaan op te bouwen, waardoor er naar verwachting slechts een geringe accumulatie van archeologische resten en sporen is opgetreden. Verder geldt hier dat eventueel aanwezige structuren, objecten en sporen moeilijk met een inventariserend (prospectief) archeologisch onderzoek zijn op te sporen. Toch kan de aanwezigheid van archeologische resten in gebieden met een lage archeologische verwachting niet worden uitgesloten, zoals blijkt uit bekende vindplaatsen. Deze beleidscategorie is van toepassing op het noordelijke deel van het bestemmingsplangebied, ten noorden van de aansluiting met de Oostriksweg.

5. Historische elementen

5.1 Inleiding

Op de nieuwe archeologische verwachtingskaart voor de gemeente Deventer is voor de late middeleeuwen en nieuwe tijd niet altijd de fysische geografie doorslaggevend voor de verwachtingswaarde. Zeker in deze periode slaagt de mens er steeds meer in de natuur naar zijn hand te zetten waardoor het verband tussen landschappelijke mogelijkheden en locatiekeuze steeds minder goed in een model te vatten is. Juist voor deze periode zijn historische bronnen beschikbaar op basis waarvan veel elementen goed kunnen worden gelokaliseerd. Daarom zijn op basis van historische bronnen (zoals kaarten) locaties van historische elementen met een hoge verwachting aangewezen, waar archeologische resten uit de late middeleeuwen en nieuwe tijd worden verwacht. Deze verwachting is weer vertaald in het beleidsregime van de nieuwe beleidskaart.

5.2 Historische elementen & hun verwachting

Een gedetailleerdere beschrijving van de historische elementen en de onderbouwing van de hieraan gekoppelde beleidscategorieën is te vinden in de rapportages bij de archeologische verwachtingskaart⁷ en de archeologische beleidskaart⁸. Deze rapportages maken daarmee onderdeel uit van de onderbouwing bij dit bestemmingsplan.

In het bestemmingsplangebied zijn enkele historische boerderijen bekend. De overige in de verwachtingskaart onderscheiden historische elementen zijn in dit bestemmingsplangebied niet aanwezig.

Boerderijen

De bestaande verwachtingskaart van de gemeente Deventer uit 2006 bevatte al een overzicht van de uit historische bronnen bekende boerderijen. Rond alle boerderijen die vóór 1900 dateerden, werd een buffer gehanteerd met een diameter van 100 m. Op basis van historisch-geografisch onderzoek uit de periode 2004-2008, aangevuld met resultaten van opgravingen, is deze laag verder gedetailleerd. Bij dit onderzoek zijn de boerderijen op basis van hun bestaansgeschiedenis zoveel mogelijk ondergebracht in een periodisering waarbij de verschillende perioden een eigen buffer kennen.⁹ Voor boerderijen die ontstonden tussen 800 en 1300 wordt een buffer met een diameter van 200 m aangehouden. De buffer van 200 meter voor de middeleeuwse erven is gebaseerd op het feit dat zich in de omgeving van de bestaande boerderij sporen van voorgangers kunnen bevinden. Tot ongeveer 1300 vond regelmatige nieuwbouw van boerderijen plaats omdat de dragende constructie van het gebouw direct in het zand geplaatst was en de palen dus wegrotten. Na enkele decennia werd op enige afstand van de oude boerderij een nieuwe gebouwd. Sporen van de oudere boerderijen en de structuren die daarbij hoorden zoals bijgebouwen en waterputten, kunnen, tot op 200 m van het latere erf gevonden worden.

⁷ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013.

⁸ Vermeulen, 2015.

⁹ Willemse, Keunen & Van der Veen, 2013, 19-30.

Voor boerderijen die pas na 1200 à 1300 ontstonden geldt een ander verhaal. Door een nieuwe vorm van fundering – op poeren of stiepen – hoefden gebouwen veel minder vaak vernieuwd te worden. Er vond dus minder vaak een verplaatsing plaats, als dat al voorkwam. Rond de erven die tussen 1300 en 1832 ontstonden, is daarom een buffer van 50 meter gelegd. Die buffer is voldoende om de totale omvang van het erf te vatten. Voor erven die tussen 1832 en 1900 dateren kan de kadastrale kaart 1832 niet als uitgangspunt worden gehanteerd. Hier is de huidige Gemeentelijke Basiskaart het uitgangspunt voor het bepalen van de locatie. Rond de kern van het erf is een buffer gelegd van 25 m waarbinnen de resten van het erf te verwachten zijn. Dit erf kent net als de kernzone van de overige erven beleidswaarde '4'. Voor alle boerderijbuffers, ongeacht de datering, geldt dat daar waar de buffer overlapt met voor bewoning ongeschikte gebieden, zoals beekdalen, deze delen uit de buffers gesneden zijn. Daardoor hebben de buffers lang niet allemaal meer een ronde vorm. Feitelijk kennen de boerderijbuffers een gevarieerde verwachting. In de kern van de buffer, waar de boerderij rond 1832 lag, is de verwachting hoog. Daarom wordt in een zone van 50 m rond het centrale punt van het erf waarde '4' gehanteerd. Hier kennen ingrepen vanaf 200 m² een onderzoeksplicht. Tussen 100 en 200 m² wordt een meldingsplicht gehanteerd.

Voor het restant van de boerderijbuffer (50-100 of 50-200 m) geldt dat de kans op sporen aanzienlijk is maar dat lang niet de gehele buffer even intensief zal zijn gebruikt. De kans op archeologische resten wordt in grote mate bepaald door de landschappelijke en hoogteligging. Over het algemeen geldt dat de boerderijen zich vanaf de late middeleeuwen van de hogere delen van het landschap naar de lagere delen verplaatsten. Dit betekent dat de meeste sporen van voorgangers aangetroffen zullen worden in de zone tussen de locatie van de boerderij in 1832 en de veelal hoger gelegen (landbouw) gronden. De archeologische verwachting van het deel van de buffer dat lager ligt dan de locatie van de boerderij is substantieel geringer dan die van het hogere deel. Over het algemeen kennen juist deze hoge delen op basis van hun fysisch geografische ligging al een hoge verwachting (waarde 3). Deze blijft voor deze hogere delen leidend. Hier geldt dat onderzoek bij verstoringen vanaf 500 m² verplicht is en dat tussen 200 en 500 m² een meldingsplicht geldt. Het beleidsregime is hier flexibeler dan in de kern van het erf maar nog steeds relatief strikt.

Voor de lager gelegen delen van de buffer geldt dat de fysisch geografische verwachting (laag of middelmatig) in het geval van een lage verwachting onvoldoende recht doet aan de kans op archeologische resten. Daarom wordt voor die delen van de boerderijbuffer die een lage verwachting kennen, de verwachting verhoogd naar middelmatig (beleidswaarde '2'). Bij delen van de buffer die op basis van de fysische geografie al een middelmatige verwachting hadden, blijft deze eenvoudigweg gehandhaafd. Hierdoor kennen de delen van de boerderijbuffer waar de kans op sporen het grootst is een relatief strikt regime maar geldt voor de delen waar deze kans lager ligt het regime van waarde '2'. Hier geldt tussen 1.000 en 2.500 m² slechts een meldingsplicht. Pas bij ingrepen boven de 2.500 m² is archeologisch onderzoek verplicht.

7. Archeologische waarden

Op basis van archeologische onderzoeken, variërend van kleine waarnemingen tot proefsleuven en grootschalige opgravingen, kunnen in de gemeente Deventer verschillende terreinen worden aangewezen waar met zekerheid sprake is van archeologische resten. Vindplaatsen waar de archeologische sporen met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid buiten de al onderzochte locatie doorlopen, krijgen de beleidsstatus van terrein met archeologische waarden.¹⁰ Hieronder bevinden zich ook vindplaatsen waar bijvoorbeeld wel

¹⁰ Vermeulen, 2015, 59-61.

proefsleuvenonderzoek heeft plaatsgevonden maar waar door omstandigheden het definitief onderzoek (nog) niet is uitgevoerd. Omdat het locaties betreft waar vrijwel zeker sporen en vondsten aanwezig zijn, wordt hier beleidswaarde '4' gehanteerd. Het terrein 'Colmschate, de Scheg', dat het gehele bestemmingsplandeel ten zuiden van de spoorbaan en nog een strook ten noorden hiervan omvat, heeft deze status.

8. Verstoringen

Als gevolg van forse ingrepen zoals bijvoorbeeld afgraven of ontgronden, nieuwbouw met kelders, stallen met gierkelders, omvangrijke infrastructuur zoals spoorwegen en kanalen en opgravingen uit het verleden zijn sommige terreinen zodanig aangetast dat betwijfeld kan worden of zich nog archeologische waarden in de bodem bevinden. In die gebieden waar de bodem diep verstoord is, mag worden aangenomen dat er geen archeologische sporen (meer) aanwezig zijn.

Voor deze gebieden geldt geen archeologische verwachting meer: waarde '0'. Deze locaties hebben dus op de bestemmingsplankaart geen verwachting meer. Binnen terreinen met beleidswaarde '0' gelden geen archeologische voorwaarden, ongeacht de oppervlakte van de ingreep. In het zuidelijke deel van het bestemmingsplangebied hebben omvangrijke opgravingen plaatsgevonden. Ook het terrein van de spoorbaan wordt als verstoord beschouwd.

Terreinen waar recentelijk aanvullend archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden, zijn nog niet op de beleidskaart verwerkt. In een selectiebesluit is aangegeven in hoeverre het terrein als verstoord wordt beschouwd. Het selectiebesluit bepaalt de meest recente beleidswaarde(n) van het terrein. De recente selectiebesluiten vormen de onderbouwing voor een mogelijke afwijking van de dubbelbestemming Waarde – Archeologie ten opzichte van de beleidskaart. Het aanvullend archeologisch onderzoek met selectiebesluit dat hieraan ten grondslag ligt is dan altijd opgenomen in de bijlage van het bestemmingsplan.

6. Dubbelbestemmingen Archeologie

De beleidskaart vormt de basis voor de dubbelbestemmingen Waarde – Archeologie, zoals die in het bestemmingsplan zijn gehanteerd. De tabel met de beleidswaarden is vertaald in de regelgeving van dit bestemmingsplan. Er is echter een uitzondering:

Voor de gebieden met een lage verwachtingswaarde (beleidswaarde '1') is de kans dat een bodemingreep het bodemarchief verstoort door de lage dichtheid aan vindplaatsen zeer klein. Een dubbelbestemming Waarde –Archeologie is in afweging met de administratieve en financiële lasten een te zwaar middel. Een nadeel van het ongezien vrijgeven van deze beleidscategorie is echter dat hier geen verbetering meer plaats kan vinden van het verwachtingsmodel. Daarom zal de gemeente Deventer bij voorgenomen zeer grootschalige ingrepen van meer dan 10.000 m² dieper dan 0,5 m, de initiatiefnemer actief benaderen met het verzoek medewerking te verlenen aan een archeologische waarneming tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Op deze manier kan de archeologische verwachting steekproefsgewijs gecontroleerd worden.

In het bestemmingsplan Oostriklaan zijn dubbelbestemmingen Waarde Archeologie opgenomen voor de gebieden die op de beleidskaart een beleidswaarde '2', '3' of '4' kennen.

De onderscheiden dubbelbestemmingen Waarde - Archeologie kennen veelal dezelfde opbouw maar variëren in de gehanteerde vrijstellingsgrenzen:

Waarde - Archeologie 2

Hier mogen werkzaamheden tot een oppervlakte van 1000 m² zonder archeologische voorwaarden worden uitgevoerd. Ook werkzaamheden die niet dieper reiken dan 0,5 m zijn vrijgesteld. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring tussen 1000 m² en 2.500 m² dieper dan 0,5 m geldt een meldingsplicht. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring groter dan 2.500 m² en dieper dan 0,5 m dient bij de aanvraag een archeologisch rapport te worden overlegd. Op basis van dit rapport kunnen voorwaarden aan de vergunning worden verbonden.

Waarde - Archeologie 3

Hier mogen werkzaamheden tot een oppervlakte van 200 m² zonder archeologische voorwaarden worden uitgevoerd. Ook werkzaamheden die niet dieper reiken dan 0,5 m zijn vrijgesteld. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring tussen 200 m² en 500 m² dieper dan 0,5 m geldt een meldingsplicht. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring groter dan 500 m² en dieper dan 0,5 m dient bij de aanvraag een archeologisch rapport te worden overlegd. Op basis van dit rapport kunnen voorwaarden aan de vergunning worden verbonden.

Waarde - Archeologie 4

Hier mogen werkzaamheden tot een oppervlakte van 100 m² zonder archeologische voorwaarden worden uitgevoerd. Ook werkzaamheden die niet dieper reiken dan 0,5 m zijn vrijgesteld. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring tussen 100 m² en 200 m² dieper dan 0,5 m geldt een meldingsplicht. Bij werkzaamheden die leiden tot een verstoring groter dan 200 m² en dieper dan 0,5 m dient bij de aanvraag een archeologisch rapport te worden overlegd. Op basis van dit rapport kunnen voorwaarden aan de vergunning worden verbonden.

7. Voorwaarden aan de vergunning

Welke vorm van archeologisch onderzoek noodzakelijk is, hangt af van het soort en de vorm van de ingreep. De juiste vorm van archeologisch onderzoek kan pas worden bepaald, indien de verstoringsdiepte en de begrenzing van geplande bodemingrepen bekend zijn. Deze gegevens worden in de bureaustudie gekoppeld aan de inhoudelijke gegevens over de locatie. Op basis daarvan kunnen aan de vergunning al dan niet voorwaarden worden verbonden.

Geen voorwaarden

Wanneer uit het advies bij de aanvraag blijkt, dat het terrein of delen daarvan al eerder verstoord zijn en de nieuw te verstoren oppervlakte daarmee kleiner wordt dan de aangegeven ondergrens, is archeologisch onderzoek niet noodzakelijk. In deze gevallen zullen geen archeologische voorwaarden worden verbonden aan de omgevingsvergunning.

Meldingsplicht

In die gevallen waar de aanwezigheid van archeologische resten niet kan worden uitgesloten maar de informatiedichtheid en –waarde ten opzichte van de inspanning van een volledig archeologisch onderzoek echter te klein uitvallen, kan aan de vergunning een meldingsplicht worden gekoppeld.

Hiervoor wordt als voorwaarde aan de bouw- of aanlegvergunning verbonden dat de start van de grondwerkzaamheden moet worden gemeld bij de gemeentelijk archeoloog. Er kan op deze manier een afspraak gemaakt worden voor een bezoek tijdens de werkzaamheden, een archeologische waarneming. Tijdens de archeologische waarneming zullen de resten in grote lijnen worden gedocumenteerd. Aan de waarneming zijn voor de ontwikkelaar geen kosten verbonden. Wel dient hiervoor in overleg met de gemeentelijk archeoloog enige tijd te worden ingepland.

Behouden

Wanneer eventuele archeologische resten bedreigd worden door verstoring, dienen eerst de mogelijkheden voor behoud van de archeologische resten in de bodem (*in situ*) te worden onderzocht. Hierbij kan worden gedacht aan het treffen van beschermende maatregelen, zoals een verschuiving van de nieuwbouwlocatie naar een gebied met een lagere verwachting of een minder verstorende manier van funderen.

Archeologisch Onderzoek

Indien uit het advies blijkt dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is, hangt het vervolgtraject af van de oppervlakte van de geplande nieuwbouw of werkzaamheden. Wanneer de oppervlakte kleiner is dan 2.500 m² worden zo nodig ter plaatse controleboringen uitgevoerd om de intactheid van de bodem te controleren en eventueel de archeologische verwachting bij te stellen. Bij oppervlaktes tot 2.500 m² zijn deze boringen voor rekening van de Gemeente Deventer.

Bij grotere oppervlaktes dient een archeologisch booronderzoek uitgevoerd te worden ter controle van de intactheid van de bodem en archeologische verwachting. Dit onderzoek is voor rekening van de ontwikkelaar. Indien uit de boringen blijkt dat de bodemopbouw intact is, dient archeologisch vervolgonderzoek plaats te vinden.

Bij kleinere oppervlaktes kan in overleg met de gemeentelijk archeoloog worden gekozen voor het archeologisch begeleiden van het ontgraven van de bouwkuip. Bij grotere oppervlaktes zal het vervolgonderzoek worden uitgevoerd in de vorm van proefsleuven. De kosten voor dit onderzoek zijn in beide gevallen voor rekening van de ontwikkelaar. Wanneer proefsleuvenonderzoek is uitgevoerd wordt op basis van de resultaten bepaald of en welke van de eventuele archeologische resten definitief te worden opgegraven. Ook dit onderzoek is voor rekening van de ontwikkelaar. Wanneer alle geselecteerde resten zijn onderzocht, kan worden gestart met de bouw.

6. Archeologische verwachting van het bestemmingsplangebied

Hieronder is chronologisch in het kort de ontwikkeling van het bestemmingsplangebied en omgeving geschetst met verwijzingen naar archeologische sporen, vondsten en structuren. Daarbij komen de geografische ligging van nederzettingen en de verschuivingen daarin aan de orde. Op basis van recent onderzoek wordt de actuele archeologische verwachting van het bestemmingsplangebied beschreven.

Prehistorie (8800 – 12 v.Chr.) en Romeinse tijd (12 v.Chr.- 450 n.Chr.)

Het is opvallend, dat in Colmschate weinig vondsten uit de steentijd zijn aangetroffen. De hogere delen van de dekzandrug van Colmschate lijken in de vroegere prehistorie weinig in trek te zijn bij rondtrekkende groepen jagers en verzamelaars. In 2002 is iets ten westen van De Scheg een grondspoor uit de late steentijd (2850 – 2000 v. Chr.) ontdekt en uit de vroege bronstijd dateren enkele losse sporen en vondsten. De oudste grondsporen die tot nu toe in structuurverband zijn aangetroffen op de Colmschater enk zijn afkomstig uit de midden bronstijd (1800-1150 v. Chr.). Onder De Scheg is een kuil met fragmenten aardewerk uit de vroegste fase van de midden bronstijd aangetroffen. Dit spoor geeft in feite het begin aan van de periode waarin zich mensen met regelmaat op deze locatie vestigden. Bij uitputting van de grond vertrok men naar een plaats in de directe omgeving waar de benodigde levensbehoeften waren: geschikte akkergrond, de nabijheid van weidegronden, hout en oppervlaktewater. In het onderzoeksgebied Holterweg 59-61 zijn zeven kuilen aangetroffen uit circa 1600-1400 v. Chr. In het gebied van De Scheg zijn enkele huisplattegronden uit de late bronstijd aangetroffen, één daarvan lag in het plangebied, net ten zuiden van het NS station. De nederzettingen in de late bronstijd en vroege ijertijd op de Colmschater enk lagen voornamelijk te midden van de voor akkerbouw geschikte gronden. De urnenvelden uit deze periode lagen aan de rand lagen van de voor bewoning en akkerbouw geschikte gronden.

Het gebied van de Colmschater enk valt op door het grote aantal bewoningssporen dat uit de IJzertijd (800 - 12 v. Chr.) en de Romeinse tijd stamt. In vrijwel alle opgravingen zijn hier sporen van nederzettingen uit deze perioden aangetroffen. In de midden Romeinse tijd blijven de erven steeds meer op één plaats liggen en zijn in hetzelfde gebied meerdere erven tegelijkertijd in gebruik. In de Romeinse tijd is er ijzerproductie in de directe omgeving van de nederzetting: langs de Holterweg werden de resten van vier ijzerovens en houtskoolmeilers gevonden.

Middeleeuwen (450 – 1500 n.Chr) en nieuwe tijd (1500 n. Chr. tot heden)

Er zijn op de enk relatief weinig resten gevonden uit de vroege middeleeuwen.

Het kleine aantal middeleeuwse sporen en vondsten duidt er in vergelijking met het grote aantal prehistorische sporen op, dat hier in de vroege middeleeuwen weinig bewoning was. Mogelijk was in de Karolingische tijd (750-1000 n. Chr.) wel sprake van akkers op de hogere delen. De structuur van bewoning op de Colmschater enk veranderde tijdens de middeleeuwen. Vanaf de 10de en 11de eeuw werd, in tegenstelling tot voorgaande periodes, als locatie voor boerderijen en erven vaker gekozen voor de overgangen tussen de hoge en lage gronden (de flanken van dekzandruggen). Mogelijk had dat te maken met een toenemende behoefte aan akkerland. Ook de opkomst van het gemengde bedrijf en de overgang in de veeteelt van varkens naar koeien kan een rol gespeeld hebben. De weilanden lagen in de lagere delen van het landschap. De flanken van de dekzandruggen vormden de optimale combinatie. In de late middeleeuwen was vrijwel de gehele hoge rug van de Colmschater enk in gebruik als bouwland en lagen de erven op de flanken van de dekzandrug. Nabij het bestemmingsplangebied lag de historische boerderij Buitenkamp. De eerste vermelding van dit erf stamt uit 1399, mogelijk bestond het erf al veel langer.

De dekzandhoogte werd door het opbrengen van mest en plaggen op de akkers versterkt.

Tijdens opgravingen op de enk zijn onder het esdek karrensporen, greppels en een kavelsloot uit de volle en late middeleeuwen gevonden.

In de nieuwe tijd werden ook geleidelijk de beekdalen gedeeltelijk ontgonnen en werden nieuwe boerderijen gebouwd. In het noorden van het bestemmingsplangebied lag de boerderij Dekker – Brinkman, die in de periode 1700-1832 is gesticht. De 200 m buffer van het middeleeuwse erf Buitenkamp beslaat een groot deel van het noordelijke plangebied.

De Holterweg lijkt sinds de 13de eeuw als vaste route structureel in gebruik te zijn gebleven en te zijn onderhouden. Bij archeologisch onderzoek onder en langs de weg zijn sporen uit de middeleeuwen en nieuwe tijd gevonden. Onder vrijwel het gehele onderzochte tracé van de Holterweg werd een dik karrensporenpakket waargenomen, waarvan de oudste teruggaan tot de 13de eeuw.

Naast de Holterweg zijn ook de huidige Colmschaterstraatweg en Oostriksweg op de Hottingerkaart (circa 1787) al te herkennen als landwegen. De Oostriksweg, die door bomen werd begeleid, was de oostelijke ontsluiting van het middeleeuwse erf Oosterwijk/ Oostrik (vroegste vermelding 1399) in de richting van het landgoed De Achterhoek. De structuur van deze landwegen is ook op de kadastrale kaart van 1832 nog te herkennen.

In 1888 is de spoorlijn Deventer – Almelo geopend. Deze spoorlijn liep midden over de enk, dwars door de bestaande akkerpercelen.

De archeologische verwachting van het bestemmingsplangebied ten zuiden van de spoorlijn.

Op de verwachtingskaart 2014 heeft het zuidelijke deel van het bestemmingsplangebied (met uitzondering van de verstoorde gebieden) een hoge verwachting voor archeologische resten uit alle perioden op basis van geomorfologie en bodemkenmerken (afb. 2). De hoge archeologische verwachting geldt vooral voor resten uit de late prehistorie. Het bestemmingsplandeel ten zuiden van de spoorlijn en een strook ten noorden hiervan zijn daarom aangemerkt als terrein met archeologische waarden (Colmschate – De Scheg). Op de archeologische beleidskaart kent dit gebied beleidswaarde 4. Dit gebied werd in de middeleeuwen en de nieuwe tijd gebruikt als akkerland. De kans op het aantreffen van relevante resten uit deze perioden wordt daarmee wat afgezwakt.

In de op de beleidskaart (afb 3) als verstoord aangeduide terreinen is geen archeologische verwachting meer. Na vaststelling van de beleidskaart is in het zuidelijke deel van het bestemmingsplangebied in 2015 een archeologische opgraving uitgevoerd, noodzakelijk vanwege de werkzaamheden voor het verleggen van het tracé van de Oostriksklaan en de ondertunneling. Na de opgraving zijn in het terrein geen sporen meer aanwezig. Hier is dus geen archeologische verwachting meer. De verstoring door dit onderzoek is toegevoegd aan een uitsnede van de beleidskaart (afb. 4), en is in de bestemmingsplankaart verwerkt

De archeologische verwachting van het bestemmingsplangebied ten noorden van de spoorlijn.

Voor het gebied dat direct ten noorden van de spoorlijn ligt, geldt een hoge trefkans voor nederzettingssporen uit de late prehistorie tot en met de late middeleeuwen. Deze sporen behoort tot de grote nederzetting (Colmschate - De Scheg), die ten zuiden van de spoorlijn is onderzocht. Deze zone bevindt zich op de archeologische beleidskaart in een zone met beleidswaarde 4.

Voor het hieraan in noordelijke richting grenzende gebied, op de overgang van de rug naar lager gelegen terrein, zijn randverschijnselen van het nederzettingsgebied op de Colmschaterenk te verwachten zoals bijvoorbeeld waterputten en afval- en voorraadkuilen. Hier geldt beleidswaarde 3. Het gebied binnen de 50 m buffer van het historische erf Dekker-Brinkman kent beleidswaarde 4.

Op basis van archeologisch booronderzoek in 2015 is de verwachting voor het noordelijke deel van het bestemmingsplangebied aangescherpt (afb 4).¹¹ In het deel van het bestemmingsplangebied vanaf circa 25 m ten noorden van de aansluiting van de Oostriksweg tot en met de rotonde en de aantakking aan de Colmschaterstraatweg, zijn vooral aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een relatief vochtige beekdalbodem. De relatief hoge rug die werd verwacht in het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied (aansluiting van de rotonde met de Colmschaterstraatweg) komt uit de resultaten van het booronderzoek niet naar

¹¹ Mittendorff, 2015.

voren, Dit gebied kent nu een lage archeologische verwachting, in de archeologische beleidskaart aangeduid met beleidswaarde 1.

De aangepaste beleidswaarden zijn in de bestemmingsplankaart vertaald.

8. Literatuur

Brokamp, B., 2013. *Landweren bij Deventer. Een historisch geografisch onderzoek naar de laat-middeleeuwse verdedigingslinies in de gemeente Deventer. Interne Rapportages Archeologie Deventer 65*, Deventer.

Mittendorff, E. 2015. *Archeologisch booronderzoek Onderdoorgang Oostriklaan, Colmschate, gemeente Deventer (project 531) Archeologie Deventer Briefrapport 40*, Deventer.

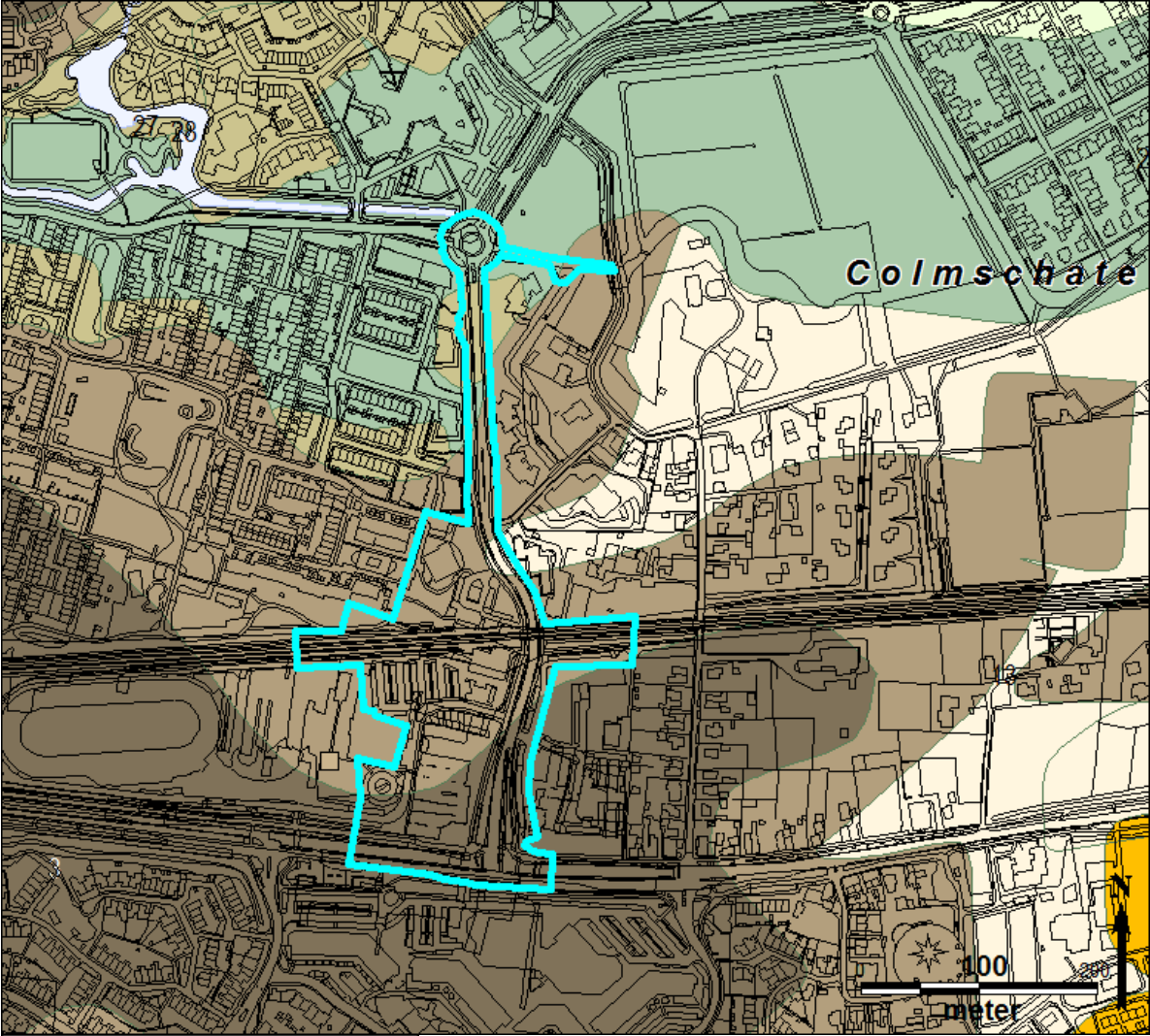
Mittendorff, E. (in voorbereiding). Rapportage opgraving Tunnel Oostriklaan.

Vermeulen, B., 2015. *Onderbouwing vrijstellingsgrenzen Archeologie. Van verwachting naar beleid. Interne Rapportages Archeologie Deventer (=IRAD) 74*. Gemeente Deventer.

Vermeulen, B., 2013. *Het begraven oorlogsverleden van Deventer. Een archeologisch verwachtingsmodel voor sporen uit de Tweede Wereldoorlog. Interne Rapportages Archeologie Deventer 64*, Deventer.

Willemse, N.W., L.J. Keunen & S. van der Veen, 2013. *Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdronken zijn... Fysisch- en historisch-geografische bouwstenen voor een archeologische verwachtingskaart van de gemeente Deventer. RAAP Rapport 2571*, Zutphen.

Afbeeldingen

 bestemmingsplangebied

Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdronken zijn ...

Geomorfogenetische kaart van de gemeente Deventer

RAAP-rapport 2571, kaartbijlage 1, oostblad, schaal 1:10.000

DEKZANDLANDSCHAP

- 1 stuifzandrug - of kop (relief > 2.5 m)
- 2 associatie van stuifzand en dekzandruggen en koppen
- 3 hoge dekzandduinen met plaggendek
- 4 hoge dekzandduinen met dun plaggendek
- 5 dekzandrug
- 6 laatglaciaal en/of vroegholocene duin met dun plaggendek
- 7 laatglaciaal en/of vroegholocene duin met plaggendek
- 8 lage dekzandduinen met plaggendek
- 9 lage dekzandduinen met dun plaggendek
- 10 lage dekzandduinen
- 11 dekzandwelling met dun plaggendek
- 12 dekzandwellingen
- 13 dekzandvlakte
- 14 fluviaale terrasrest met (jong) dekzandwellingen
- 15 fluviaale terrasrest met (oud) dekzand en dun plaggendek
- 16 fluviaale terrasrest met (oud) dekzand
- 17 (uitgestoven) laagte/depressie

BEEKDALLANDSCHAP

- 20 verspoelde dekzandvlakte met beekafzettingen en plaggendek
- 21 verspoelde dekzandvlakte met beekafzettingen
- 22 dalvormige laagte met dun plaggendek
- 23 dalvormige laagte met (dekzand) welving
- 24 dalvormige laagte
- 25 dalvormige laagte met beek- en/of rivierafzettingen
- 26 dalvormige laagte met veen
- 27 beekdalbodem met plaggendek
- 28 beekdalbodem met meanderruggen en -geulen
- 29 beekdalbodem met geul
- 30 beekdalbodem met meanderruggen en -geulen en veen
- 31 dobbe-achtige laagte

RIVIERDUINLANDSCHAP

- 40 laatglaciaal en/of vroegholocene duin, deels verstoven
- 41 laatglaciaal en/of vroegholocene duincomplex (relief 0.5 - 1.5m)
- 42 laatglaciaal en/of vroegholocene duin, vergraven

UITERWAARDEN VAN DE IJSSEL

- 90 uiterwaardvlakte
- 91 uiterwaardvlakte, relatief laaggelegen
- 92 strang
- 93 zomerbed en kade

OVERIG

- historische boerderijlocatie
- boerderijnaam
- naam en begrenzing van havezaten en landgoeders
- versterking (schans, landweer, redoute, etc.)
- vestingwerken AD 1578 tot 1900
- stadsmuur AD 1200 tot 1578
- versterking AD 850 tot 1200
- Lange Bischoopstraat
- (oude) dijk
- (oude) bouwlanden/plaggendekken

DALRANDLANDSCHAP

- 50 fluviaale terrasrest met (oud) dekzand en rivierklei
- 51 verspoelde duinzafzettingen met plaggendek
- 52 verspoelde duinzafzettingen met doorbraakafzettingen
- 53 doorbraakwaaiers/verspoeld rivierduinzand
- 54 rivierterrasvlakte met plaggendek
- 55 rivierterrasvlakte
- 56 fluviaale terrasrest met rivierklei
- 57 fluviaale terrasrest met rivierklei en dun ophogingsdek
- 58 verspoelde fluviaale terrasrest
- 59 doorbraakwaaiers met dun plaggendek
- 60 doorbraakwaaiers
- 61 overloop en/of doorbraakgeulen met plaggendek
- 62 overloop en/of doorbraakgeulen
- 63 overloop en/of doorbraaklaagten
- 64 overloop geulen
- 65 doorbraakgeul
- 66 laagte met kolken
- 67 kolk

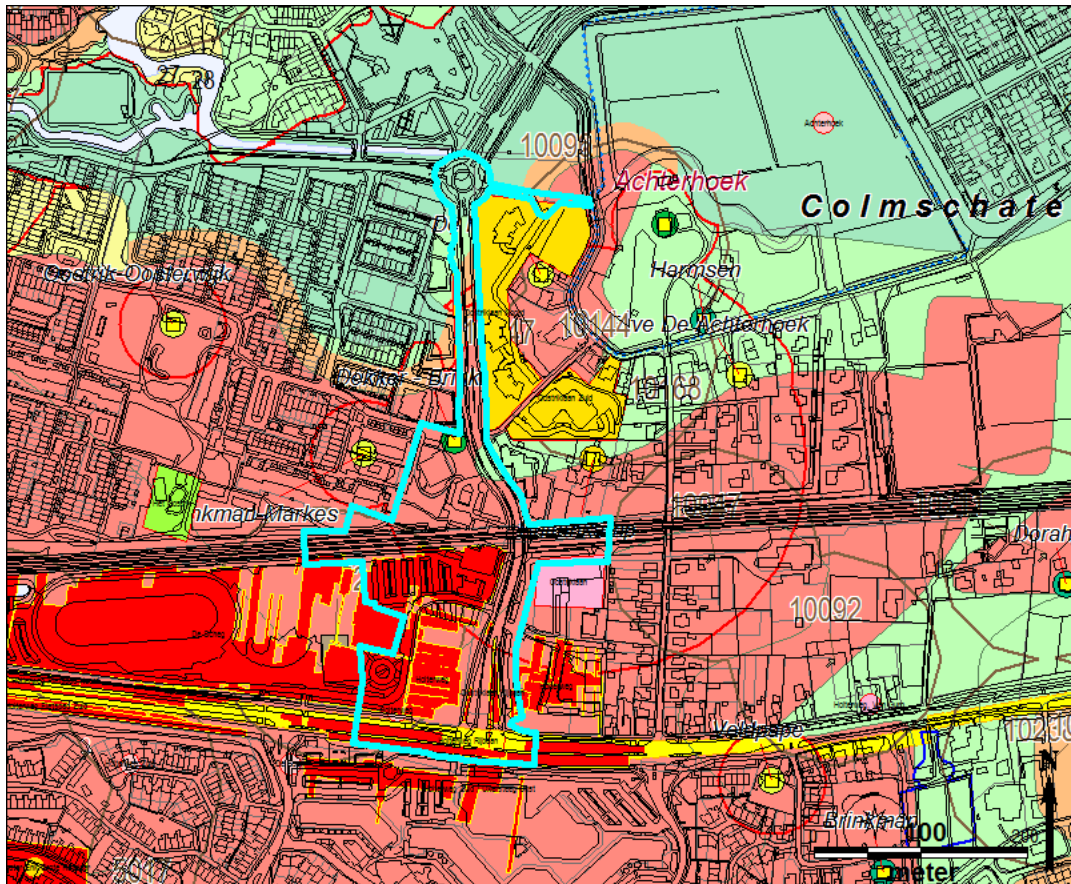
RIVIEROVERSTROMINGSVLAKTE

- 70 pleistocene afzettingen (terrasachtige hoogte) afgedekt door een deels ingedrongen zandig kleidek
- 71 pleistoocene rivierzand met ingedrongen kleidek; zand tussen 80-120 cm -Mv
- 72 laaggelegen rivieroverstromingsvlakte met siltige IJsselklei op beekleidek
- 73 crevasse-afzettingen:ingedrongen kleidek met zand tussen 80-120 cm -Mv

RIVIERMEANDERGORDEL

- 74 kronkelwaard/crevassewaaiers, hooggelegen
- 75 kronkelwaard/crevassewaaiers, laaggelegen
- 76 rivierrestgeul/ crevassegeul
- 80 meanderruggen/oeverwal
- 81 meanderruggen/oeverwal binnendijks
- 82 hoge kronkelwaardvlakte
- 83 lage kronkelwaard
- 84 lage kronkelwaardvlakte
- 85 hoogwatergeul (nevenggeul)
- 86 hoogwatergeul (nevenggeul), deels verland

Afb. 1. Uitsnede uit de geomorfologische kaart (2013) met daarop het bestemmingsplangebied.

Die plaatsen, welke in de Douwelerkolk verdronken zijn ...
 Archeologische waarden- en verwachtingskaart voor de gemeente Deventer
 RAAP-rapport 2571, kaartbijlage 2, middenblad, schaal 1:10.000

Verwachte dichtheid aan archeologische resten binnen landschappelijke eenheden

	<p>terrein van cultuurhistorische waarde, stad Deventer binnen de vestingwerken (AMK-terrein 13969)</p>	<p>Zeer hoog voor archeologische resten uit met name de Karolingische periode en later. Archeologische resten veelal afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 1).</p>
	<p>hoge verwachting, waarschijnlijk goede conservering</p>	<p>Hoog voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 1).</p>
	<p>hoge verwachting, mogelijk goede conservering</p>	<p>Hoog voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 2 en 3).</p>
	<p>middelmatige verwachting</p>	<p>Middelmatig voor archeologische resten uit met name de oudere Prehistorie. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 4) of archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 5 en 6).</p>
	<p>lage verwachting</p>	<p>Laag voor archeologische resten uit alle perioden. Archeologische resten afgedekt door een >50 cm dikke conserverende laag en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 7) of archeologische resten vlak onder het maaiveld en daardoor kwetsbaar (profieltypen 8 en 9).</p>
	<p>lage verwachting, beekdallandschap</p>	<p>Laag voor archeologische resten uit alle perioden. Specifieke verwachting voor (beek)dalgebonden archeologie (resten van jachtactiviteiten, nederzettingdumps, deposities, overgangen en beekaccessen). Archeologische resten afgedekt door een al dan niet dikke conserverende laag beekafzettingen (klei, zand, veen) en daardoor waarschijnlijk goed geconserveerd (profieltype 14).</p>
	<p>onbekende verwachting</p>	<p>Afhankelijk van ter plaatse aanwezige bodemverstoringen en onderliggende verwachtingszone.</p>

Archeologie

 terreinen met een archeologische status (AMK-terreinen)

16013 AMK-monumentnummer

Projecten en waarnemingen

 definitief onderzoek, IVO proefsleuven, begeleiding
 waarneming, losse vondst, booronderzoek/veldverkenning

 begrenzing van havezaten en landgoederen

 landwreuzeker, waarschijnlijk, indicatief

 belegeringskamp, overig verdedigingswerk

Historische infrastructuur en overige elementen

 brugvonder

 (overlaat)sluis of ziele

 stuw

 voorde

 historische weg

 waterloop op historische kaart (bonneblad/minuutplan)

 overige historische elementen (vlakkenbestand)

Historische nederzittingslocaties

 historische nederzettinglerven (centrumpunt)
 Groot Baarle boerderijnaam

Fase

 onbekend
 fase 1 (AD 800-1100)
 fase 1 of 2 (AD 800-1500)
 fase 1, 2 of 3a (AD 800-1598)
 fase 2 (AD 1100-1500)
 fase 2 of 3a (AD 1400-1600)
 fase 3a (AD 1500-1700)
 fase 3a of 3b (AD 1500-1832)
 fase 3b (AD 1700-1832)
 fase 4 (AD 1832-1900)

 bufferzone boederjverplaatsingen (200/50 m)

Tweede Wereldoorlog

 Gebouw, kazerne en overige onderkomens
 Onderdeel uit stelling
 Opmarselement
 Overig
 Stelling lichte/zware FLAK (Duits luchtdoelgeschut)
 1003 Deventer WOII-nummer
 bufferzone elementen Tweede Wereldoorlog (50/100/200 m)

Indicatie mate van bodemverstoring

 > 40 cm -Mv afgegraven bodem
 vergraven grond (> 40 cm -Mv verstoord)
 opgehoogd
 geëgaliseerd

archeologische verwachting

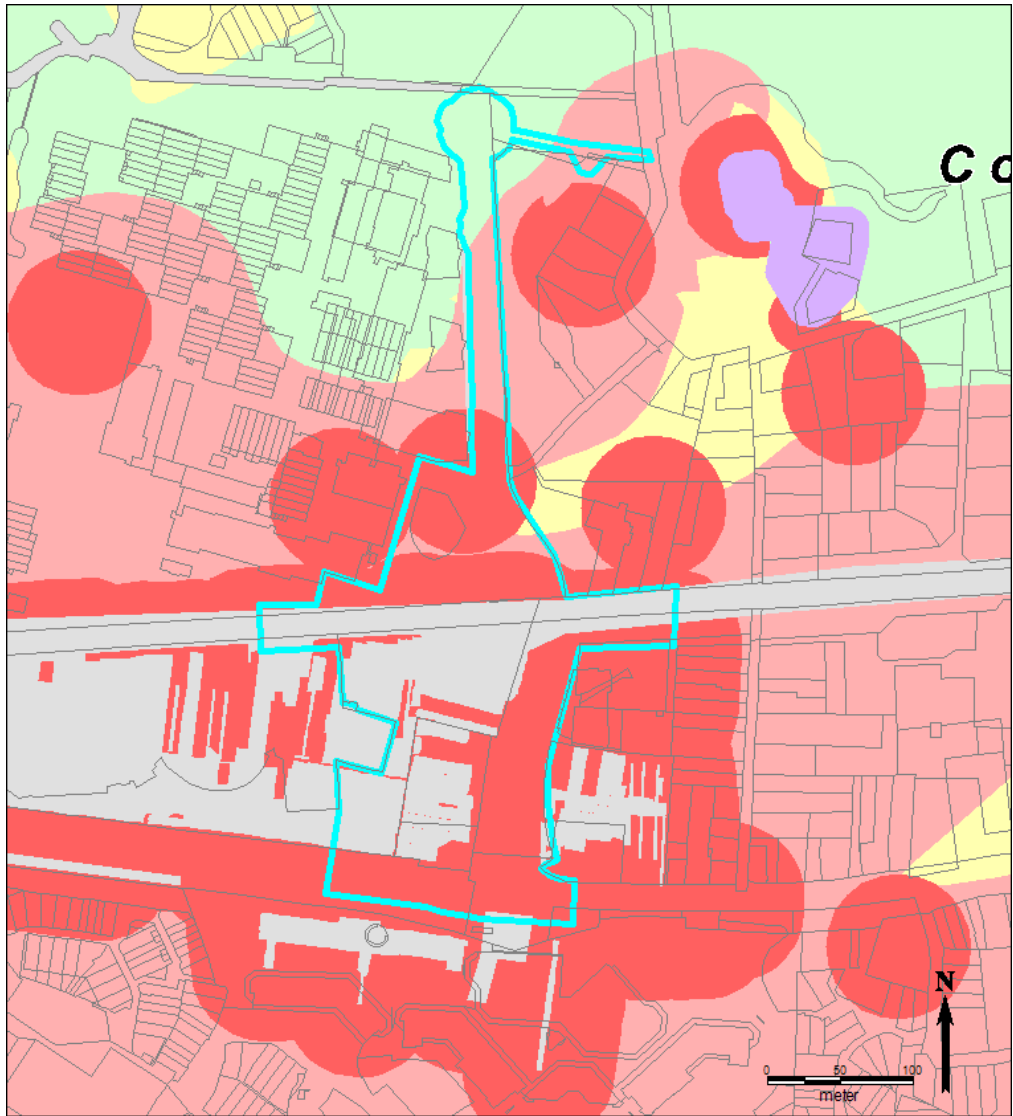
laag, vermoedelijk tot diep onder het archeologische niveau vergraven bodem
 afhankelijk van onderliggende verwachtingszone en verstoringsdiepte
 afhankelijk van onderliggende verwachtingszone
 afhankelijk van onderliggende verwachtingszone en verstoringsdiepte

Overig

 huidig water
 Rande toponiem zoals vermeld op de Topografische Kaart van Nederland 1:25.000
 gemeentegrens

RAAP
 2013

Afb. 2. Uitsnede uit de archeologische verwachtingskaart (2013) met daarop het bestemmingsplangebied.

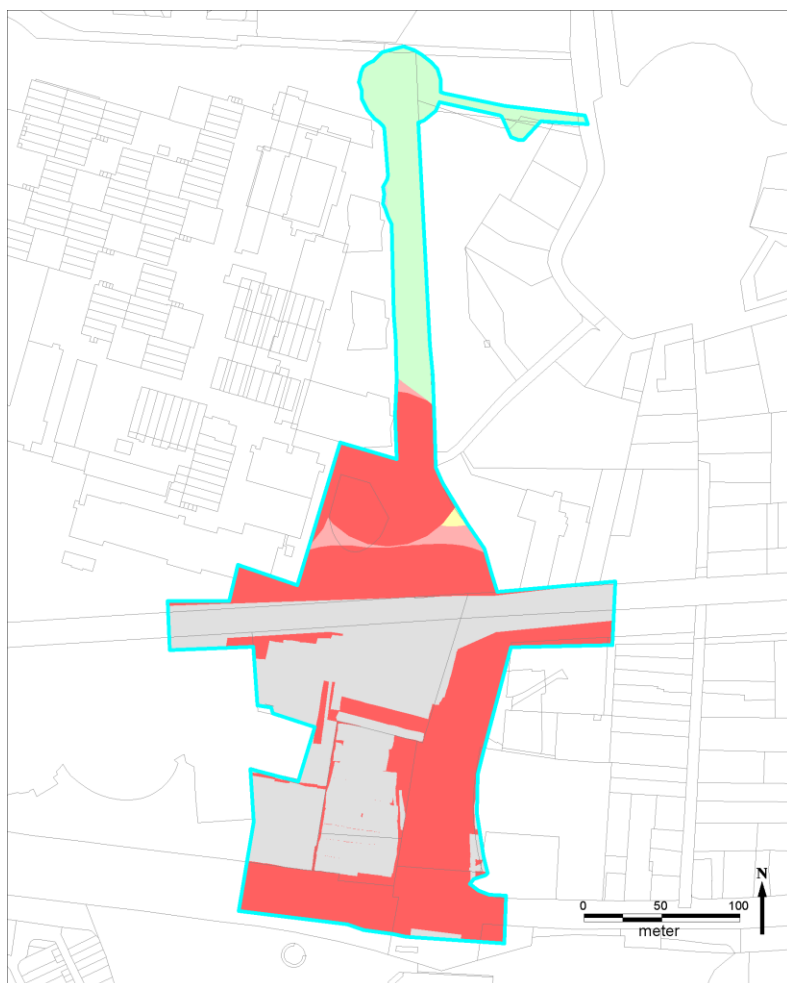

Beleidswaarden

Regime	≥ 0 m2	> 5 m2	> 10 m2	> 40 m2	> 100 m2	> 200 m2	> 500 m2	> 1000m2	> 2500 m2	> 10000 m2	Diepte Vrijstelling
Waarde 0	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	n.v.t.
Waarde 1	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	0,5 m
Waarde 2	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 3	Geen	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 4	Geen	Geen	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,5 m
Waarde 5	Geen	Geen	Melding	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
Waarde 6	Geen	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m
	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	Onderzoek	0,3 m

- Geen** Bij bouwwerkzaamheden zullen aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken geen archeologische voorwaarden worden verbonden. Ook is hier op basis van archeologie nooit een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig.
- Meldingsplicht** Bij bouwwerkzaamheden zal aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken een archeologische meldingsplicht worden verbonden. Bij werkzaamheden die de bodem verstoren en niet samenhangen met een omgevingsvergunning bouwen is hier op basis van archeologie een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig. Ook hieraan zal alleen een meldingsplicht worden gekoppeld. Bij een meldingsplicht dient de aanvrager de gemeente Deventer minimaal vijf dagen voor de aanvang van de werkzaamheden op de hoogte te brengen en de gelegenheid te bieden voor een archeologische waarneming. Deze waarneming kent een korte doorlooptijd en is voor rekening van de gemeente. Er kunnen echter geen stilstandskosten in rekening worden gebracht. Indien blijkt dat de aanvraag deel uitmaakt van een groter plan dat in stukken wordt geknipt, zullen de verschillende deelaanvragen als één geheel worden behandeld.
- Onderzoek** Bij bouwwerkzaamheden wordt aan de omgevingsvergunning voor het bouwen van een bouwwerk of bouwwerken de verplichting tot onderzoek of behoud van de mogelijk aanwezige archeologische resten verbonden. Bij werkzaamheden die de bodem verstoren en niet samenhangen met een omgevingsvergunning bouwen is hier op basis van archeologie een Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden nodig. Ook hieraan zal de verplichting tot het doen van archeologisch onderzoek of het behoud van de resten worden verbonden. Indien blijkt dat de aanvraag deel uitmaakt van een groter plan dat in stukken wordt geknipt, zullen de verschillende deelaanvragen als één geheel worden behandeld.

Afb. 3. Uitsnede uit de archeologische beleidskaart met daarop het bestemmingsplangebied.

Afb. 4: Het op basis van recent archeologisch onderzoek¹² aangepaste archeologiebeleid in het bestemmingsplangebied. Voor legenda, zie afb. 3.

¹² Mittendorff, 2015.

